

лення. Потрібні додаткові дослідження для покращення розуміння впливу допомоги на післявоєнне відновлення країн. На нашу думку, вони мають зосередитися на двох напрямках: 1) поглиблення і розширення аналізу допомоги, зокрема фінансових потоків та прямих іноземних інвестицій, для визначення їх впливу на відновлення після війни; 2) здійснення економетричного аналізу зв'язку між допомогою та інвестиціями для розуміння пропорційного впливу допомоги на повоєнне зростання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Кізіма Т. Фінансова стабільність держави і середній клас: критеріальна ідентифікація та феноменологія взаємодії. *Світ фінансів*. 2007. Вип. 3(12), жовтень. С. 32–49. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/download/197/205>
2. Юрчик Г. М. Теоретико-методологічні аспекти виміру бідності населення як індикатора ефективності соціальної політики. *Соціальна економіка*. 2021. Вип. 62. С. 64–77.
3. Development Consequences of Armed Conflict / S. Gates, H. Hegre, H. M. Nygård, H. Strand. *World Development*. 2012. № 40(9). P. 1713–1722. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0305750X12001015>
4. Evaluating the scope and intensity of the conflict trap: A dynamic simulation approach / V. L. Elliott, P. Collier, H. Mokleiv, A. Hoeffler. *Journal of Peace Research*. Vol. 54, № 2. Special issue on forecasting (March 2017). P. 243–261. URL: https://www.researchgate.net/publication/331284927_Breaking_the_Conflict_Trap_Civil_War_and_Development_Policy
5. Hoeffler A. 'Greed' versus 'Grievance': A Useful Conceptual Distinction in the Study of Civil War? October, 2011. *Studies in Ethnicity and Nationalism*. Vol. 11, № 2. P. 274–284. URL: <https://www.sneps.net/t/images/Articles/11Hoeffler.pdf>
6. Запатріна І. В., Шатковська А. О. Досвід післявоєнного відновлення міст світу: уроки для України. Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). 2023. С. 86. URL: https://era-ukraine.org.ua/wp-content/uploads/2023/06/Doslidzhennia_Dosvid-pisliavoiennoho-vidnovlennia-mist.pdf
7. Collier P. Post-Conflict Recovery: How Should Strategies Be Distinctive. *Journal of African Economies*. 2009. № 18. P. 99–131. DOI: 10.1093/jae/ejp006.
8. James K. Boyce Madalene O'Donnell. Peace and the Public Purse – Hardcover. United Kingdom: Viva Books Private Limited, 2008.

КРЕАТИВНИЙ ПІДХІД ЩОДО ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТЛОМ ПОСТТРАЖДАЛИХ ВІД ВІЙНИ

Рудь Н. Т.^{*1}, Назарук А. Я.²

^{1,2}Луцький національний технічний університет, Луцьк (Україна)

*e-mail: ntrud@i.ua

Наразі наша країна перебуває у нелегкому становищі. Багато громадян втратили свої домівки і потребують надалі (після закінчення війни) нового житла. Більшість людей не зможуть за свої кошти побудувати нове житло, тому виникає проблема забезпечення цих осіб соціальним житлом. Розвиток соціальної інфраструктури, яка відповідатиме заявленим очікуванням працюючого населення та задовольнятиме запити суспільства і створюватиме умови для людського розвит-

ку кожного члена, є одним із ключових завдань на шляху до забезпечення високого рівня конкурентоспроможності та успіху будь-якого міста [1, с. 75].

Мета концепції забезпечення соціальним житлом і його будівництва – створення гармонійного простору для будь-якої особистості, щоб кожна людина, яка потребує житла, мала змогу його отримати, щоб кожному жителю соціального житлового масиву було комфортно, затишно та безпечно у новій домівці.

Після закінчення активних бойових дій більшість українців захоче повернутися до рідного краю. Щоб жити у своєму місті чи селі, потрібно мати кошти. На жаль, не кожен зможе дозволити собі купити квартиру чи побудувати будинок, адже багато людей постраждали фізично і не можуть повноцінно працювати. Тому держава має виступити гарантом у наданні житла цим особам та забезпечити цю базову потребу. Отже, ідея соціального будівництва є актуальною і нагальною.

Пропонується креативний підхід до формування концепції забезпечення соціальним житлом і його будівництва. Навіть у повсякденному житті креативність має своє місце, наприклад, в організації простору, вирішенні проблем, побудові стосунків і комунікації [2, с. 40].

Пропонується використати авторську модель 3К для створення дійсно вартісного соціального житла – «Cooperation + Communication = Comfort». У слові «Cooperation» закладений сенс тісної співпраці усіх дотичних сфер до створення соціального житла: інженерів та конструкторів, дизайнерів і архітекторів, міської влади та уряду, забудовників і майбутніх мешканців та ін. Communication (комунікація) необхідна для швидкої та взаємовигідної роботи над проєктом усіх його виконавців. І нарешті, comfort (комфорт) – це абстрактний, проте не менш важливий, продукт співпраці та комунікації, результат будівництва цього житлового фонду.

Розглянемо креативні підходи цієї пропозиції.

Під час формування списків колективу мешканців пропонується підбирати осіб, які мають тісні зв'язки між собою або певні ознаки (родичі, друзі, знайомі). Задум полягає у тому, щоб жителі цього масиву допомагали у будівництві. Чоловіки, які мають певні навички або кваліфікацію з будівництва, мали б роботу в Україні. Жінки та діти могли б зробити свій внесок, наприклад, допомагаючи садити дерева для озеленення території. Отже, кожен має зробити свій внесок у розвиток країни та свого майбутнього житла. Також майбутні жителі можуть пропонувати свої ідеї для вдосконалення масиву. Ця пропозиція тісно переплітається з баченням творця концепції креативного міста – Ч. Лендрі, якому належить вислів: «Креативні міста – це міста, створені жителями, які мислять, планують і діють за допомогою уяви».

Вибір території. У зв'язку з воєнними діями дуже багато цивільної інфраструктури та житлових будинків знищено [1]. У деяких містах та селах цей показник сягає майже 100 %, і там, на жаль, не вдасться перебудувати якийсь промис-

ловий район чи будівлі, оскільки вже пошкоджена будівля потребує зносу. Тому пропонується будівництво «з нуля», точніше, спочатку потрібно знести старі зруйновані будівлі, а тоді готуватися до будівництва нових.

Щодо безпосереднього вибору території для будівництва – надається перевага східним або південним регіонам. Єдина вимога – щоб місто було під контролем України та не було загрози повторного його знищення.

Використання дизайнерських рішень та оздоблення. Відомо, що використання яскравих кольорів і цікавих дизайнерських форм сприяє не тільки красивому зовнішньому вигляду житлового масиву, а й естетичному задоволенню та комфорту від проживання у такому будинку. До того ж це завжди привертає увагу та захоплює не лише туристів, а й жителів міста. Великої популярності зараз набирає створення муралів на бічному фасаді будівлі. Це насамперед має цікавий та естетичний вигляд, особливо якщо колірна гама муралу буде співпадати з кольором стін будинку. Ними можуть бути мурали патріотичної тематики, що захоплюють жителів міста.

Також не нова ідея, проте актуальна – це встановлення ліхтарів, які живляться сонячною енергією. Це допомагає у переході до зеленої економіки: створення альтанок для молоді, де буде можливість підзарядити телефон та користуватися безкоштовним Wi-Fi; підземний паркінг, який дасть змогу залишити більше вільного місця для територій спільного використання і далі може використовуватись у разі загрози життю людей як сховище.

Пропонується на перші поверхи будинків заселяти осіб, які отримали інвалідність. Ця проста пропозиція допоможе людям із обмеженими можливостями уникнути низки складнощів, тим паче, якщо врахувати під час будівництва, що на цих поверхах не потрібно встановлювати пороги у квартири.

Необхідною для формування спільноти є територія спільного використання: мініпарк, дитячий майданчик, майданчик для роликів та скейтів, тенісний стіл. Це те, до чого всі звикли. Рекомендується побудувати спільні тераси у будинках; організувати невелике, проте комфортне приміщення для ігрової кімнати, куди діти зможуть із радістю ходити та гратися разом, обмінюватися книжками, іграшками і навіть одягом та взуттям. Для тих батьків, хто не має змогу купувати нові іграшки чи дитячі речі, це буде великою допомогою. Цей підхід являє собою економіку спільного використання (sharing economy). Отже, зменшуються відходи та забезпечуються ті, хто потребує певної допомоги.

Джерелами фінансування соціального будівництва можуть бути: кошти державного та місцевого бюджетів, позабюджетні та спеціальні фонди, інвестиції підприємств і організацій, гранти міжнародних організацій та інших зацікавлених осіб чи компаній. Проблема соціального житла в Україні існує дуже давно, і зараз настав той час, коли її потрібно вирішувати.

Концепція забезпечення соціальним житлом і його будівництва спрямована на:

- забезпечення житлом осіб, які його потребують;
- покращення інфраструктури населених пунктів;
- розвиток економічної сфери населених пунктів;
- повернення громадян в Україну;
- підвищення статусу країни через піклування про своїх громадян.

Концепція спрямована на забезпечення соціальним житлом якнайбільшої кількості людей. Це покращить громадську думку, єдність, покаже повагу держави до своїх громадян та їх прав, допоможе конкурувати з європейськими країнами за рівнем життя та розвивати країну. Нові проекти, ініціативи та платформи з'являються з метою сприяння творчості, стимулювання розвитку креативних індустрій, надання фінансової підтримки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Синиця В. А. Зарубіжний досвід механізму формування інноваційної інфраструктури. *Журнал стратегічних економічних досліджень*. 2022. № 3(8). С. 73–80.
2. Дуда О. І. Креативний потенціал в умовах війни: виклики та можливості. *Креативний простір*. 2023. № 16. С. 40–42.

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПОЛІТИЧНОЇ УЧАСТІ ЯК ПОКАЗНИК СТІЙКОСТІ ТА ВІДТВОРЮВАНОСТІ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Скороход О. П.

Донецький національний університет імені Василя Стуса, Вінниця (Україна)

e-mail: o.skorokhod@donnu.edu.ua

У сучасному світі цифрові технології відіграють дедалі важливішу роль у політичних процесах. Україна не є винятком. Війна, звісно, продовжує вносити свої жахливі й деструктивні корективи у всі процеси розвитку держави, зокрема у сталість політичної системи. Однак це не означає, що Україна на цьому шляху відмовилась чи має відмовитися від свого історичного вибору – розбудови правової, соціальної держави зі сталою політичною системою.

У цьому контексті політична система є комплексом інститутів, процесів і норм, які забезпечують взаємодію держави з суспільством та регулюють політичні відносини у країні. Відповідно до визначення, яке наводить Д. Істон, політична система – це сукупність взаємодій і установ, за допомогою яких ухвалюються та реалізуються обов'язкові рішення для суспільства [3]. Основними складниками її стійкості є прозорість, довіра громадян, стабільність інститутів та взаємодія між державою і суспільством. Політична система здатна відтворюватися, якщо вона ефективно адаптується до нових умов, забезпечує стабільність влади та має високу політичну участь громадян. Отже, політична участь є одним із ключових елементів функціонування політичної системи.